

Bibliography for the article:

Filipiak, T. (1967) 'Die Hauptprobleme der Gewerkschaftsbewegung in den ehemaligen preussischen Teilgebieten Polens bis 1914', *Studia Historiae Oeconomicae*, 1, pp. 135–166.

<https://doi.org/10.14746/sho.1967.01.1.007>

The bibliography was prepared based on the footnotes by Dr. Jakub Kujawa.

The institution that stores the source material is the Library of the Collegium Historicum of Adam Mickiewicz University in Poznań.

<http://bch.amu.edu.pl>

The task was completed as part of the project "Digitisation of archival editions of scientific journals collected by the UAM Coll. Historicum Library", carried out by the Collegium Historicum Library of Adam Mickiewicz University in Poznań, Poland, during 2024–2026. This project was co-financed from state budget funds granted by the Minister of Science of the Republic of Poland within the framework of the Programme "Social Responsibility of Science II. Support for Scientific Libraries" (agreement no. BIBL/SP/0092/2024/02 of 05.12.2024). Total value of the project: PLN 247,236.00. Amount of co-financing: PLN 220,836.00.

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Spółeczna
Odpowiedzialność
Nauki II

Filipiak, T. (1967) 'Die Hauptprobleme der Gewerkschaftsbewegung in den ehemaligen preussischen Teilgebieten Polens bis 1914', *Studia Historiae Oeconomicae*, 1, pp. 135–166.

Text of article: <https://pressto.amu.edu.pl/index.php/sho/issue/archive>

RESOURCES

Archival materials

Brandenburgisches Landeshauptarchiv, Potsdam - Pr. Br. Rep. 30, Berlin C, Tit. P, No. 471, Vol. 6.

DZA Merseburg – Deutsches Zentralarchiv, Abteilung Merseburg - Rep. 120, Vol. VII, 1, 14, adh. 12.

DZA Merseburg – Deutsches Zentralarchiv, Abteilung Merseburg - Rep. 120, BB VII, 1, 17, adh. 12a.

DZA Merseburg – Deutsches Zentralarchiv, Abteilung Merseburg - Rep. 87B, Zentral-Bureau. Sekretakten, Lit. S, no. 7.

DZA Merseburg – Deutsches Zentralarchiv, Abteilung Merseburg - Rep. 77, Tit. 437 B, No. 17, Halbjahrs-Berichte, Vol. I.

Staatliches Bezirksarchiv in Poznań, PP-Posen - Landrats-Amt Grodzisk, sign. 887.

Staatliches Bezirksarchiv in Poznań, PP-Posen - Polizei Präsidium Posen, sign. 2704; 4463; 4475.

Staatliches Bezirksarchiv in Poznań, PP-Posen - Ober-Präsidium Poznań, sign. IX D 333, Vol. I, fol. 60–71.

Staatliches Bezirksarchiv in Poznań, PP-Posen - Ober-Präsidium Poznań, sign. VI–87–181.

Printed sources

Fünftes revidiertes Statut des Gewerkvereines der deutschen Schuhmacher u. Lederarbeiter (1896) Berlin.

Statut des Gewerkvereins Deutscher Conditoren, Pfefferküchler u. verwandter Berufsgenossen (1899 –1902) Berlin.

Statut des Vereins der gegenseitigen Hilfe für ober Schlesische Arbeiter (1889) Bytom.

Legal Acts

‘Ustawa przeciwko niebezpiecznym dla całego społeczeństwa dążeniom socjalnej demokracji’ [reprint] (1878) *Kurier Poznański*, no. 244, 23 October, pp. [1–2].

Deutsches Reichsgesetzblatt 1908 Berlin: Verlag der Gesetzsammlung.

Literature

[Deutcher] *Reichsanzeiger* (1918) [no. 305] 28 December.

[*Volkswacht für Schlesien und Posen und die Nachbargebiete (Organ für die werktätige Bevölkerung)*] (1904), no. 67, 19 March.

Abendroth, W. (1955) *Die deutschen Gewerkschaften. Weg demokratischer Integration*. Heidelberg: W. Rothe.

Biniszkiewicz, J. (1923) ‘Proletariat zaboru pruskiego’, in *Księga pamiątkowa PPS. W trzydziestą rocznicę*. Warszawa: Robotnik, pp. 159–163.

Braun, A. (1913) *Oświata*, no. 23, 7 June.

Chełmikowski, M. (1925) *Związki zawodowe robotników polskich w Królestwie Pruskim 1889–1918*. Poznań: Fiszer i Majewski etc.

Cieślak, T. (1952) ‘Bismarkowska ustawa antysocjalistyczna z 21 X 1878. Studium historyczno-prawne’, *Roczniki Towarzystwa Naukowego w Toruniu*, 2, pp. 5–174.

Danilczuk, B. (1961) *Ruch robotniczy w Wielkopolsce 1871–1914*. Toruń: UMK.

Drobner, B. (1964) *Rzecz o klasowym ruchu zawodowym w Polsce w świetle prasy socjalistycznej*. Vol. I: *Do pierwszej wojny światowej*. Warszawa: Wydawnictwo Związkowe Centralnej Rady Związków Zawodowych.

Filipiak, T. (1963) ‘Udział rzemiosła w związkach zawodowych Wielkopolski’, in Grot, Z. (ed.) *Rzemiosło wielkopolskie w okresie zaborów (1793–1918)*. Vol. II: *Polityczna działalność rzemiosła wielkopolskiego w okresie zaborów (1793–1918)*. Poznań: PWN, pp. 113–172.

Filipiak, T. (1965) *Dzieje związków zawodowych w Wielkopolsce do roku 1919. Studium porównawcze z historii gospodarczo-społecznej*. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie.

Filipiak, T. (1967) Struktura zawodowa klasowych związków w Wielkopolsce na przełomie XIX i XX stulecia, *Zeszyty Naukowe. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza. Historia*, 7, pp. 335–344.

Gazeta Ludowa (1904) no. 3, 10 January, p. 1.

Heilborn, O. (1907) *Die „freien“ Gewerkschaften seit 1890. Ein Überblick über ihre Organisation, ihre Ziele und ihr Verhältnis zur Sozialdemokratischen Partei*. Jena: Fischer.

Hirschfeld, T. (1908) *Die freien Gewerkschaften in Deutschland. Ihre Verbreitung u. Entwicklung 1896–1906*. Jena: Gustav Fischer.

Kandora, I. (1927) ‘Dzieje związku metalowców, hutników i pokrewnych zawodów Zjednoczenia Zawodowego Polskiego’, in *Ćwierć wieku pracy dla narodu i robotnika*.

- ZZP 1902–1927. Poznań: Zarząd Centralnego Zjednoczenia Zawodowego Polskiego, pp. 301–314.
- Kliche, J. (1908) 'Die nationalpolnischen Gewerkschaftsorganisationen in Preußen', *Neue Zeit*, II, 45, pp. 683–690.
- Korrespondenzblatt der Generalkommission der Gewerkschaften Deutschlands* (1899) no. 5, 6 February.
- Korrespondenzblatt der Generalkommission der Gewerkschaften Deutschlands* (1919) no. 2–3, 18 January.
- Księga jubileuszowa wydana z okazji 75-lecia istnienia związku zawodowego pracowników poligraficznych w Polsce. Okręg Poznań* (1946) Poznań: Związek Zawodowy Pracowników Przemysłu Poligraficznego.
- Kuczynski, J. (1949) *Die Geschichte der Lage der Arbeiter in Deutschland von 1800 bis in die Gegenwart*. Vol. I: 1800–1932. Berlin: Die Freie Gewerkschaft.
- Kurnatowski, J. (1911) *Robotnicze związki zawodowe. Praktyka i teoria*. Warszawa: Księgarnia G. Cetnerszwera i Sp.
- Łuczak, C. (1959) *Przemysł Wielkopolski 1815–1870*. Poznań: PWN.
- Łuczak, C. (1960) *Przemysł Wielkopolski w latach 1871–1914*. Poznań: Wydawnictwo Poznańskie.
- Mańkowski, F. (1927) 'Historia ZZP', in *Ćwierć wieku pracy dla narodu i robotnika. ZZP 1902–1927*. Poznań: Zarząd Centralnego Zjednoczenia Zawodowego Polskiego, pp. 34–266.
- Michalke, O. (1912) *Die Arbeitsnachweise der Gewerkschaften im Deutschen Reich*. Berlin: G. Reimer.
- Nestriepke, S. (1914) *Das Koalitionsrecht in Deutschland. Gesetze und Praxis*. Berlin: Vorwärts Buchdruckerei und Verlagsanstalt Paul Singer.
- Nestriepke, S. (1921) *Die Gewerkschaftsbewegung* (II Auflage). Vol. II. Stuttgart: Ernst Heinrich Moritz.
- Oświata* (1910) no. 34, 27 August.
- Oświata* (1911) no. 19, 13 May.
- Oświata* (1911) no. 24, 17 June.
- Oświata* (1911) no. 31, 5 August.
- Oświata* (1912) no. 42, 19 October.
- Piernikarczyk, J. (1939) *Dzieje Zjednoczenia Zawodowego Polskiego 1889–1939. 50 lat w służbie narodu i pracownika polskiego*. Katowice: Kartel Zjednoczenia Zawodowego Polskiego na Śląsku.
- Pilch, A. (1966) *Związki zawodowe na Śląsku Cieszyńskim przed pierwszą wojną światową*. Warszawa: Wydawnictwo Związkowe Centralnej Rady Związków Zawodowych.

- Poersch, B. (1893) 'Die Gewerkschaftsbewegungen in Ost- und Westpreußen', *Sozialistisches Zentralblatt*, no. 37, 12 June, pp. 440–441.
- Posener Zeitung* (1911) no. 237, 8 October.
- Ritter, G.A. (1959) *Die Arbeiterbewegung im wilhelminischen Reich. Die Sozialdemokratische Partei und die Freien Gewerkschaften 1890–1900*. Series Studien zur europäischen Geschichte aus dem Friedrich Meinecke Institut der Freien Universität Berlin, III. Berlin: Colloquium Verlag.
- Robotnik* (1906) no. 20, 20 May.
- Roszkowski, A. (1929) 'Robotniczy ruch zawodowy', *Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny*, IX, 3, pp. 870–887.
- Ruch Chrześcijańsko-Społeczny* (1903) no. 8, 15 January, pp. 187–190.
- Rusiński, W. (1960) *Historia gospodarcza na tle dziejów gospodarczych powszechnych*. Vol. II: *Do roku 1795*. Poznań: Wyższa Szkoła Ekonomiczna.
- Rutkowski, J. (1950) *Historia gospodarcza Polski*. Vol. II: *Czasy porozbiorowe do 1918 r.* Poznań: Księgarnia Akademicka.
- Schiefer, S. (1946) *Leitfaden der Geschichte der freien Gewerkschaften Deutschlands von 1890–1932*. Aachen: Hollands.
- Theunert, F. (1948) *Wesen und Aufgaben der Gewerkschaften*. Köln: Bund Verlag.
- Wiarus Polski* (1902) no. 191, 11 November.
- Związkowiec* (1911) no. 16, 22 April.
- Związkowiec* (1911) no. 28, 15 July.